

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
TEOLOGICKÁ FAKULTA
Katedra systematické teologie

Mgr. František Štěch, Th.D.

Kněžská 8
370 01 České Budějovice

Tel. +420 387 773 528

E-mail: stechf@tf.jcu.cz

Posudek oponenta diplomové práce

Název:

**DĚJINNÝ VÝVOJ UZAVÍRÁNÍ KŘESŤANSKÉHO MANŽELSTVÍ
A SROVNÁNÍ VYBRANÝCH OBŘADŮ SŇATKOVÉ LITURGIE
ŘÍMSKOKATOLICKÉ CÍRKVE A PRAVOSLAVNÉ CÍRKVĚ
BYZANTSKÉHO OBŘADU.**

Autor:

Martin Běhal

Diplomová práce studenta Martina Běhala nazvaná „**DĚJINNÝ VÝVOJ UZAVÍRÁNÍ KŘESŤANSKÉHO MANŽELSTVÍ A SROVNÁNÍ VYBRANÝCH OBŘADŮ SŇATKOVÉ LITURGIE ŘÍMSKOKATOLICKÉ CÍRKVE A PRAVOSLAVNÉ CÍRKVĚ BYZANTSKÉHO OBŘADU**“, předložená v rámci studia oboru „Teologie“ na Katedře praktické teologie TF JU, je rozčleněna celkem do sedmi logicky uspořádaných kapitol, mimo úvodu a závěru. Kapitola 1. uspokojivě uvádí do celého ducha práce, zabývá se formami předkřesťanského „sňatku“ v Evropském dávnověku, škoda jen, že se omezuje jen na příklad Římanů a Germánů. Bylo by myslím zajímavé pokusit se najít něco o sňatku u Keltů či Slovanů. Autor práce zařazuje také oddíl o židovské svatbě (1.4) a dále již zmiňuje židovský příklad společně s germánským a římským. Toto ovšem v úvodu ke kapitole neuvádí (viz. první dva odstavce kap. 1. s. 9). Nevím jestli celkově první kapitola pojednává o „vývoji obřadu sňatku v dějinách“, jak autor uvádí. Velmi široké pojetí první kapitoly však nutně vyžaduje své značné zúžení. Pozitivně hodnotím popis rozličných symbolů jako je věnec, závoj či prsten. Druhá kapitola přesouvá těžiště práce již do specificky křesťanského prostředí, kde autor na základě sekundární literatury zmiňuje celou řadu pramenů, které popisují křesťanský sňatek v prvních stoletích a zdůrazňuje svátostnou povahu manželství. Manželství v křesťanské perspektivě tedy již není jen rodinnou slavností (2.2) ani pouze společenskou událostí (manželské smlouvy, atd.), nýbrž dostává svátostný rozměr. O tom svědčí autorem zmiňované příklady rozličných „sakramentářů“ (2.3). Dále nás autor unáší dějinami a postupně vyjevuje rozličné důrazy středověku, zabývá se liturgií sňatku v pojetí Lateránského, Tridentského koncilu i II. vatikánského koncilu (2.5.1; 2.5.7; 2.8), zmiňuje relevantní církevní dokumenty, které ji ovlivňovali a celá druhá kapitola vrcholí popisem tzv. „Obnovených obřadů“ po II. vatikánském koncilu. Třetí kapitola se věnuje vývoji liturgických předpisů týkajících se sňatku na východě, které se vyvíjejí odlišně až po roce 1054. Jak bylo zpočátku obtížné díky autorově přeskokování mezi jednotlivými tématy do práce se začít, nyní se již struktura vylepšila a čtenáři začínají být jasné jednotlivé paralely mezi „východem“ a „západem“. Po obsáhlém popisu dějinného vývoje obou křesťanských tradic následuje kapitola čtvrtá, jejíž hlavička hlásá téma teologie manželství. Ta vedle sebe opět staví inteligentním způsobem obě křesťanské tradice a popisuje jejich teologické shody a rozdíly. Škoda jen, že autor nevyužil více dostupné literatury k teologii manželství, jeho výklad tak mohl být ještě hlubší a zasvěcenější. V páté kapitole se student Běhal zabývá popisem liturgie sňatku u „ŘK“ a „PCBR“, jak zní autorovy zkratky. Kapitola následující obě koncepce

srovnává. Srovnání je přehledné a srozumitelné. Dostatečně odhaluje rozdíly i společné prvky. To se vydařilo i díky přiložené srovnávací tabulce (s. 90-91). Z tohoto srovnání vychází autor zjevně obohacen a to ho vede k zařazení 7. kapitoly, kde se pokouší o návrh liturgie zásnub a sňatku, která by byla výrazem vzájemného sblížení a kombinace obou rozdílných obřadů. Objevuje tak, nejen pro sebe, důležitost svatební liturgie jako takové, ale i její nespornou hodnotu pro celý život manželů ve vzájemném svazku.

K rozsahu, splnění formálních požadavků dle metodických pokynů a k dalším formálním požadavkům nemám větších výhrad. Rovněž míra gramatických chyb a překlepů se mně jeví jako únosná. Práce je opatřena kvalitním seznamem pramenů a literatury.

Diplomová práce studenta Martina Běhala, dle mého názoru, **splňuje požadavky kladené na tento stupeň kvalifikační práce** a proto ji **d o p o r u č u j i** k obhajobě. Vzhledem k výše uvedeným poznámkám navrhuji známku **v ý b o r n ě**.

Název: **DĚJINNÝ VÝVOJ UZAVÍRÁNÍ KŘESŤANSKÉHO MANŽELSTVÍ A SROVNÁNÍ VYBRANÝCH OBŘADŮ SŇATKOVÉ LITURGIE ŘÍMSKOKATOLICKÉ CÍRKVE A PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE BYZANTSKÉHO OBŘADU**

V Českých Budějovicích dne 14. 5. 2010

Autor: **Martin Běhal**

František Štěch

Diplomová práce studenta Martina Běhala nazvaná „DĚJINNÝ VÝVOJ UZAVÍRÁNÍ KŘESŤANSKÉHO MANŽELSTVÍ A SROVNÁNÍ VYBRANÝCH OBŘADŮ SŇATKOVÉ LITURGIE ŘÍMSKOKATOLICKÉ CÍRKVE A PRAVOSLAVNÉ CÍRKVE BYZANTSKÉHO OBŘADU“, předložena v rámci studia oboru „Teologie“ na Katedře praktické teologie TP JLU, je rozdělena celkem do sedmi logicky uspořádaných kapitol, mimo úvodu a závěru. Kapitola 1. uspokojivě uvádí do celého ducha práce, zabývá se formami předkřesťanského sňatku v Evropském dějnověku, škoda jen, že se omezuje jen na příklad Římanů a Germánů, bylo by myslím zajímavé pokusit se najít něco o sňatku u Kelťů a Slovanů. Autor práce zařazuje také oddíl o židovské svatbě (1.4) a dále již zmiňuje židovský příklad společně s germánským a římským. Toto ovšem v úvodu ke kapitole neuvádí (viz. první dva odstavce kap. 1. s. 9). Navíc ještě celkově první kapitola pojednává o „vývoj obřadu svatby v dějinách“, jak autor uvádí. Velmi široké pojetí první kapitoly však nutně vyžaduje své značné zúžení. Pozitivně hodnotím popis rozličných symbolů jako je věno, závoj či prsten. Druhá kapitola přesouvá téžistě práce již do specificky křesťanského prostředí, kde autor na základě sekundární literatury zmiňuje celou řadu pramenů, které popisují křesťanský sňatek v prvních stoletích a zdůrazňuje svátostnou povahu manželství. Manželství v křesťanské perspektivě tady již není jen ročním slavností (2.2), ani pouze společenskou událostí (manželské smlouvy, atd.), nýbrž dostává svátostný rozměr. O tom svědčí autorovi zmiňované příklady rozličných „sakramentů“ (2.3). Dále nás autor uvede do dějin a postupně vyjevuje rozličné důrazy středověku, zabývá se liturgií sňatku v příjetí Lateránského, Tridentského koncilu i II. vatikánského koncilu (3.5.1, 3.5.7, 2.8), zmiňuje relevantní církevní dokumenty, které ji ověřovali a celá druhá kapitola vrcholí obsahem tzv. „Obnovených obřadů“ po II. vatikánském koncilu. Třetí kapitola se věnuje vývoji liturgických předpisů týkajících se sňatku na východě, které se vyvíjejí odlišně až po roce 1054. Jak bylo zpočátku obtížné díky autorově břešňakování msiž jednotlivými tématy do práce ne, začít, nyní se již struktura vylepšila a čtenář začíná být jasně jednotlivě paralely mezi „východem“ a „západem“. Po obsáhlém popisu dějinného vývoje obou křesťanských tradic následuje kapitola čtvrtá, jejíž hlavní náhla téma teologie manželství. Ta vede sebe opět stává inteligentním způsobem obě křesťanské tradice a popisuje jejich teologické shody a rozdíly. Škoda jen, že autor nevyužil více dostupné literatury k teologii manželství, jeho výklad tak mohl být ještě hlubší a zapověřenější. V páté kapitole se student Běhal zabývá popisem liturgie sňatku u „ŘK“ a „PCBR“, jak zní autorovy zkratky. Kapitola následující obě koncepcce